

Iedere dag BBBeter

**Van Vertrouwenscrisis
naar Noaberstaat**

Samenvatting

Vekiezingenspraugramma

2023-2027

Iedere dag BBBeter

Speâhpunte Vekiezingspraugramma BBB

WAUNINGBÂH

- 📍** Iedere burragâh un thûis

IMMIGRASIE & ASIEL

- 📍** Asiel en migrasie, eâhlijk en draagbaah

ARMOEDEBESTRÈDING

- 📍** Werreke mot laune, voâh iedereen
- 📍** As werreke nie gaat, zorrage we voâh je
- 📍** Goed fatsoen, goed pensioen

EKAUNOMIE

- 📍** Trots op onze bedrève
- 📍** Kontant geld, auvâhal te besteije
- 📍** Belasting is prima, maah wel eâhlijk
- 📍** Auk digitaal de mes centraal

KLIMAAT

- 📍** Wie raud staat, ken nie groen doen

GEZONDHÈDSZORRAG

- 📍** Gein zorrage om uw zorrage!

LANDBÂH & VISSERÈ

- 📍** Voldoende voedsel ùit ège land

DEFENSIE

- 📍** Midde in de wereld, vol daadkrach

VÈLIGHÈD

- 📍** Vèlighèd voâh iedere wèk en dorrep
- 📍** Kriminalitèt mag nie laune

BETRÂHBARE AUVÂHHÈD

- 📍** De auvâhhèd istâh voâh de burragâhs en nie andâhsom

Iedere dag BBBeter

Wauningbâh

Iedere burragâh un thûis

Werrek, inkaume, waune, ondâhwès, gezondhèd, welzèn, sociale kohesie en leifomgeving doen d'r allemaal GELIJKTijdig toe. Bâhwe en waune issun sociale opgave.

BBB hep aug voâh de mes achtâh de wauningzoekende. Om die reije motte we andâhs omgaan met de bestaande wauningvoâhraad én wille we fors meâh betaalbare wauninge bèbâhwûh. Mindâh kontraule en meâh flexibilitèt. Daahbè behâhd BBB wel reijalitètszin. We kenne as auvâhhèd nie enkelt diktere maah motte auk fassilitere en samewerrekûh. Voâh wauningbâhprauduksie hebbie nie enkelt wauningkorreporasies en gemeente naudag, maah auk marrekpagtèje en investêhdâhs.

De Euraipeise reigelgeving biedt de maugelijkhèd om reideen van graut aupebaah belang an te wèze waahdoâh in afwèking van de mejuireigelgeving, zauas stikstof, toch snel vegund ken wogdûh. BBB wil daah gebrûik van make voâh ut graute belang vannut wegwerreke van de tekogte op de wauningmarrek. De stikstof wet mot volledag op de schop waahbè nie stikstof maah behâh en heâhstel van de natuâh centraal komp te staan (zie haufstuk Landbâh).

BBB wil ut bâhwe van nieuwe wauninge weâh antrekkelijk en betâh betaalbaar makûh. Un van de afweginge die we daahbè make is om de reigelgeving voâh nieuwe wauninge, zauas ut bâhbeslûit en duâhzaamhèdsèse de kaumende jare te bevriezûh. Zau weite bâhwâhs, ontwikkelaahs én kaupegs waah zè an toe zèn. We zette ekstra in op veduâhzaming van bestaande wauninge doâh (finansjeile) stimulering maah zondâh drang of dwang.

We blève inzette op zauveil maugelijk wauningbâh op leige en beschikbare plekke binne de bestaande dorrepe en steije. Om de wauningnaud veâhdahs op te losse zal d'r flink efficiëntâh gebâhd motte wogdûh. BBB wil ondâh andere inzette op meâh innovasie en fabrieksmatige wauningbâh.

D'r is de afgelaupe jare veil fokus geweis op stedelijk bâhwûh. Hoewel de bâh in graute steije belangrèk blèf, is ut auneâhlijk voâh de wauningzoekende op ut platteland om hen nie te hellepûh. Veil jongere wille immâhs innut ège dorrep blève waune en de veile klènere bâhpraujekte voâh de dorrepe telle bè elkaah auk flink mei. Wè wille ut belèd dus weâh late werreke voâh bâh in dorrepe én steije.

Onze wauningmarrek ken de druk nie meâh an. Wè voele ons darom genaudzaak om auk te kèke naah de vraagkant van de wauningmarrek. De druk vanûit statushâhwâhs die un wauning krège toegeweze, arbèds-migrante die in de reguliere wauningvoâhraad gehûisves wogde en auk de vraag van expats en bûitelandse studente wogt steeds grotâh. Dit vedruk andere Neidâhlandse burragâhs die al jare op de wachlès staan. BBB kies d'r voâh hen nâh ekstra andach te geive en de wauningmarrek eâhs weâh in balans te brengûh.

Iedere dag BBBeter

Immigrasie & Asiel

Asiel en migrasie, eâhlijk en draagbaah

BBB hep menserechte haug innut vaandel. Mense die ech op de vluch zèn voâh oâhlauge, of van wie hun leive en/of dat van hun gezin errenstag wogt bedrègd en dat kenne antaune, motte geholpe wogdûh. De asiellekrisis belas nâh echtâh onze sameleving aanzienlijk en we motte via un quotem hieâh paal en perrek an stellûh. Statushâhwâhs die in Neidâhland un thûis hebbe gevonde helpe we met un vlotte integrasie in onze sameleving. BBB maak daah werrek van.

Al decennialang wogt gepraubeâhd de enorrume instraume ondâh kontraule te krègûh. Tellekes mislukte dit. An de laupende band wogde d'r migrasierekogts gebrauke en in Teâh Apel sliepe mense bûtûh. In meâhdere dorrepe van ons land werde mense geiterroriseâhd doâh auvâhlas geivende vèligelandâhs. BBB hep dit andâhs voâh ogûh. BBB wil de asielinstraum drasties beperreke, de hûize weâh eâhlijk vedele en de asiellepraucedures an de bûtégrenze van de EU late doâhlopûh. Hieâh gan we auk hagt met onze vûis voâh op tafel slaan bè de EU.

Un Euraipeise anmeldbalie voâh vezoek tot asiel voâhkomp mensehandel. De EU ken auk anmeldcentra in de regiau inrichte zaudat asielzoekâhs daah terech kenne en de praucedure daah auk wogt afgehandeld, zauas bèvoâhbeild in Tanzania, Malawie, Namibië of Seneigel. Nâh trekke asielzoekâhs doâh de Sahara en blèf ut vedienmaudel van de mensehandelare intak.

Asiel is enkelt maugelijk voâh mense die op basus van de gronde van de Konvensie van Genève (vevolleging paulitieke en religieuze reideen) hieâhvoâh in anmerreking komûh. Nie weges arremoede, ontheimping etc., want daahvoâh is opvang in de regiau bedoeld.

De demografiese druk vanûit Afrika blèf toenemûh. De bevolleking kent nâh 1,2 miljagt mense en dit wogt naah vewachting 2,4 miljagt in 2050 en rûim 4 miljagt in 2100. Dat verès dus un Afrika-belèd! De naudzakelijke schakel hieâhrin is voedselzeikâhhèd. Da's enkelt te berèke met un intensievere landbâh en veiteilt dan nâh ut geval is. Nigeria hep nâh rûim 200 miljoen inwonâhs. Dat gaat naah 600 miljoen in 2100. Met ekstensief gète hâhwe kom je d'r nie. Dat vraagt om un technologies intensievere anpak. Hieâhvoâh hebbe we kennis in hûis om Afrikaanse lande te hellepûh.

Onze wauningmarrek, de zorrage en andere voâhzieninge kenne de druk nie meâh an. Wè voele ons darom genauzaak om auk te kèke naah de vraagkant. De druk vanûit statushâhwâhs die un wauning krège toegeweze, arbèdsmigrante die in de reguliere wauningvoâhraad gehûisves wogde en auk de vraag van expats en bûtelandse studente wogt steeds grotâh. Dit vedruk andere Neidâhlandse burragâhs die al jare op de wachlès staan. BBB kies d'r voâh hen nâh ekstra andach te geive en de wauningmarrek eâhs weâh in balans te brengûh. Dat impliceâht dat we de migrasiedruk wille beperreke, waahbè we ons reijalisere dat dat nie einvâhdag zal zèn.

Iedere dag BBBeter

Armoedebestreding

Werreke mot laune, voâh iedereen As werreke nie gaat, zorrage we voâh je Goed fatsoen, goed pensioen

De enorrume waahdeveminding van ons geld inklusief de gesteige koste voâh ons leivesondâhhâh en de sterrek gesteige einegieprèze zorrage ervoâh dat meâh dan un miljoen burragâhs ondâh de armoedegres terech komûh. BBB staat voâh kaupkrachbescherreming en armoedebestreding; we late niemand achtâh. Belastinge wogde op dit maument doâh de auvâhhèd nie enkelt gebrûik om take ûit te voere maah auk om ut gedrag van burragâhs en de sameleiving te sturûh. Dat slaat zellufs zauveâh doâh dat ondâhwerrepe as vleistax en sûikertax tellekes weâh opdùikûh.

Werrek issun van de fundameite van onze sameleiving. Doâh te werreke krèggie finansjeile rûimte, sociale kontakte en voldoening. Je leivâht un bèdrage an de sameleiving en doâh de ervaringe die je opdoet, hebbie de maugelikhèd om je as pegsaun breidâh te ontwikkelûh. Iederein krèg dezellufde kanse en maugelikhede, maah we reijalisere ons auk dat nie iedereen kân werreke of in dezellufde mate mag werrekûh. We kèke met eivenveil waahdering naah werrekemâhs die prakties werrek verrichte as naah werrekemâhs die theoreties werrek verrichtûh.

In de afgelaupe jare zèn onze vewachtinge te aanzien van werrek en de invulling daahvan sterrek verandâhd. Zau wissele we vakâh van werrekgeivâh en daahbè stappe we auk vakâh auvâh naah un nieuw werrekgebied. Sins kauvid is ut voâh sommige beroepe heil gewaun gewogde om je werrek deils online te verrichtûh. De wereld waarin we werreke is verandâhd, waahdoâh nieuwe beroepe ontstaan en âhwe beroepe vedwènûh. Doâh de toenemende vegrèzing van de sameleiving neimp de krapte op de arbèdsmarrek toe. Ut is in sommige sektore heil errag moeilijk om an voldoende gekwalificeâhd pegsauneil te kaume, wat meide veroâhzaak wogt doâh un tekogt an prakties opgelèd pegsauneil.

Nie enkelt betaald werrek is belangrèk. We wille dat iedere vorrem van arbèd die bèdraagt an onze sameleiving belangrèk is. Darom wille wè dat de waahdering voâh de mense die un aktieve bèdrage an de maatschappè leivere, bèvoâhbeeld as mantelzorrage, vrèwilligâh of opvoedâhr van kindâhre, gelijk is an de waahdering voâh de mense met un betaalde baan. Soms zit ut gewaun teigûh. Moch je arbèdsrelasie verandere vanweige omstandigheide, dan krèggie hullep. Lukkigie hùidege werrek nie meâh? Dan gan we op zoek naah wat je nog wel ken. En as werreke heilemaal nie meâh gaat, zorrage we goed voâh je.

We draaie de invoering van de nieuwe Pensioenwet terug. Ut apagte pensioensysteem voâh Paulitieke Ambtsdragâhs (Appa) wogt afgeschaf. Paulitieke Ambtsdragâhs wogde ondâhdeil van hetzellufde pensioensysteem as de res van Neidâhland. De pensioengerechtigde en pensioendeilmâhs krège invloed op de keuzes die pensioenfondse make op ut gebied van beleggingsdoelûh. Wie nie ut risiko wil laupe op un lagâh pensioen mot kenne kieze voâh beleggingsdoele die meâh nadruk legge op rendement dan bèvoâhbeeld op duâhzaamhèd.

Iedere dag
BBBeter

Ekaunomie

Trots op onze bedrève Kontant geld, auvâhal te besteije Belasting is prima, maah wel eâhlijk Auk digitaal de mes centraal

Un sterreke ekaunomie issun ekaunomie die ùitgaat van ège krach. We waahdere wat we as land in hùis hebbûh. We zette in op de dinge waah we goed in zèn en ondâhsteune de sektore waahmei we voâh- op- laupe in de wereld. Un sterreke, haugwaahdege ekaunomie is auk naudag om sociaal, kultureil en technolaugies bè de tèt te blève en om ontwikkeling zake betaalbaah te hâhwûh. Un sterreke ekaunomie zorrage voâh werrekegeleigehèd en inkompste voâh de auvâhhèd.

Dit geld allemaal auk voâh onze voedselsektor en auk voâh de maakindustrie in ons land. Plekke waah hondâhddùizende mense hagt annut werrek zèn om hun braud te vediene, efficiënsie en innovasie an te jage, te impogtere en te expogtere en an alledaagse behoefte te voâhzien. Iets waah Neidâhland te lang un slech en inkonsistent belèd op hep gevoeâhd. We wille stoppe met reigels op reigels, en meâh rùimte biede voâh ondâhnemâhschap, innovasie en vegroening.

Ondèrreneime vind plaats bè bedrève, van multinasjaunals, graute ondâhneiminge, familiebedrève, MKB'âhs tot zzp'âhs. Ut MKB en de familiebedrève speile un belangrèke rol innut kreëre en behâh van onze welvaagt. Deize ondâhneiminge zèn verantwoordelijk voâh ongeveâh 70% van de bane in Neidâhland. BBB vind dat de auvâhhèd un belèd mot voere wat deize ondâhnemâhs voâh Neidâhland behâhd.

Veil mense en bedrève make gebrùik van pinbetalinge en andere digitale betalingsmaugelijkheide. Maah d'r blève mense en bedrève die de voâhkeuâh geive an kontante betalingûh. Banke zèn un belangrèke pagtnâh innut bestrède van finansjeile kriminalitèt, zauas ondâhmèning. Banke motte hun wettelijke verreplichtinge die bèdrage annut vemindâhre van kriminalitèt en ut vehauge van de vèlighèd nakomûh.

De enorrume waahdeveminding van ons geld inklusief de gesteige koste voâh ons leivesondâhhâh en de sterrek gesteige einegieprèze zorrage ervoâh dat meâh dan un miljoen burragâhs ondâh de arremoedegres terech komûh. BBB staat voâh kaupkrachbescherreming en arremoedebestrèding; we late niemand achtâh. Belastinge wogde op dit maument doâh de auvâhhèd nie enkelt gebrùik om take ùit te voere maah auk om ut gedrag van burragâhs en de sameleiving te sturûh. Dat slaat zellufs zauveâh doâh dat ondâhwerrepe as vleistax en sùikertax tellekes weâh opdùikûh.

Un speicifiek Ministerie van Digitalisering mot ze ège richte op ut ontwikkele van un nieuwe nasjaunale digitale strategie en ut koördinere van digitale innovasie auvâh divegse sektorûh. Auk mot ut ministerie de jùiste reigels waahboâhge om de jùiste reigelgeving en belèdsmaatreigeile om burragâhs, bedrève en infrastruktuâh te bescherremûh. Ut is van kruciaal belang dat de auvâhhèd un prauwaktieve rol speilt innut sture en vorremgeive van digitale transfoâhmasie, met as voâhnaamste doel de mes centraal te hâhwe en de brug tusse burragâh en auvâhhèd veil sterrekâh te makûh.

Iedere dag
BBBeter

Klimaat

Wie raud staat, ken nie groen doen

Met un groeiende wereldbevolking en met steeds meêh ekaunomiese aktivitète is ut klimaat steeds meêh ondâh druk kaume te staan. Hoewel ut klimaat al sins ut ontstaan van de aahde an âhtaunome verandering ondâhhevag is, hep de menshèd zeikâh auk un impek. Hoe graut die invloed is, daah veschille meningene en ondâhzoeken auvâh. Vanût rentmeistâhschap streif BBB naah un sameleiving waahbè we, voâh zauveâh we d'r invloed op hebbe, en waah, onze impek op ut klimaat beperrekûh.

De grautste impek op ut klimaat lijke we te hebbe doâh ons gebrûik van einegiebronnûh. Un ûitdaging want ons leive hep ze ège ontwikkeld innun sitewasie waarin we sterrek afhankelijk zèn gewogde van eksterne einegiebronnûh.

Ut klimaat is ut geheil van weâhsompstandigheide (as temperatuâh, wind en neâhslag) die gedurede un bepaalde periaude un gebied karaktâhriserûh. Dit is dus grotâh dan enkelt de CO₂-konsentrasie (0,03%) in onze atmosfeâh. Voâhalsnog is de fokus op CO₂-reduksie. Daahbè is van essentieil belang dat doelstellinge zauwel draagvlak as auk pagticipetie van de bevolking hebbûh. Enkelt same kenne we un verandering in gang zette en tot un sukses makûh. Ut benaudigde draagvlak en akseptasie kenne gereijaliseâhd wogde as beslûitvorreming transparant is en de luste en laste eâhlijk vedeild wogdûh.

Daahbè weige we alle belange mei en kèke we naah ut graute geheil. Wereldwèd draagt Neidâhland slechs 0.4% bè an de wereldwède CO₂-ûitstaut en onze CO₂-voetafruk peâh inwaunâh is al veil lagâh dan menag andâh (westegs) land. De einegietransisie speelt bè ut behale van CO₂-doelstellinge un belangrèke rol.

De einegietransisie vraagt om un Deltaplan. Nieuwe aktivitète zulle motte wogde opgebâhd, terwèl andere aktivitète wogde om- of afgebâhd. Dit verandèrreprauces vraagt graute investeringe doâh bedrève, veilal zulle de prèststèginge die daah ut gevollig van zèn, wogde doâhbelas an de burragâh. De burragâh mot deize lastevezwaring wel kenne blève dragûh. Darom zette wè in op un rechvaahdege vedeling van de koste die sameigean met de klimaatmaatreigeilûh.

Voâh un bèdrage annut klimaat en ut ènde vannut gebrûik van fossiele brandstoffe is ut dus van belang dat we de transisie naah duâhzame einegie makûh. Tèdes deize transisie zulle we gein fossiele einegiebronne ûitfasere zaulang betaalbare duâhzame alternatieve nog nie beschikbaah zèn.

De auvâhhèd hep de verantwoâhdelijkhèd om te zorrage voâh un goede infrastruktuâh, assun eilektricitètsnet, waah deize anbietâhs en afnemâhs van einegie gebrûik van kenne makûh. Dat beteikent dat we zauwel sterrek motte investere innut eilektricitètsnet as dat we zeikâh auk ut netwerrek slimmâh motte gan gebrûike om piekmaumente met auvâhbelasting vannut net te beperrekûh.

BBB streif naah un sameleiving die gebrûik ken blève make van betaalbare duâhzame einegie want wie raud staat, ken nie groen doen.

**Iedere dag
BBBeter**

Gezondheidszorg

Gein zorrage om uw zorrage!

Ut is twei voâh twaalluf in de zorrage. Ut zorragestelsel is inmiddels zau goed as vasgelopûh. De marrekwerreking in de zorrage hep opgelevegd dat zorragebehandelinge op zichzelluf goedkaupâh zèn gewogdûh. Na ut invoere van de marrekwerreking zèn we echtâh auk meâh zorrage gan konsumerûh. D'r is de afge-laupe jare un konsentrasie bè zorragevezeikeraahs ontstaan. De kommerzialisering van zorginstellinge met bèbehoâhrende kostevehaugende aanbestedingsvoâhwaahde, prautokollering en andere administratieve verreplichinge, zorrage dat we inmiddels teige de grenze zèn opgelopûh.

D'r werreke zau langzamerhand heil veil mense AAN de zorrage en nie meâh IN de zorrage. Daahnaas kandâh technies veil meâh en zèn d'r steeds meâh dure medicène op de marrek gekaume die lang nie altèd voâh genezing zorrageûh. Doâh pegsauneilstekogt ontstaan d'r steeds meâh gate in de zorragevelening.

BBB staat voâh un zorragesysteem waarin iedereen, ongeach inkaume of ompstandigheide, toegang hep tot zorrage en de benaudigde hullep ontvank. Ons doel issun zorragesysteem waarin we omzien naah elkaah, met respek en waahdighèd voâh ellek individu.

In onze visie staat de mes (e nie de vezeikeraah) in al zèn biezondâhhèd centraal; de patiënt én de zorragepraufessiaunal. Gein mes is immâhs hetzellufde. Wè gelauve in de âhtaonomie van de zorragepraufessiaunal en hebbe vetrâhwe in hun vemaugde om de jûiste afweginge en keuzes te make voâh de bes maugelijke zorrage. Wè streve naah un mensgerichte benadering, waahbè we de administratieve laste tot un minimum wille beperreke om de fokus te legge op de behoefte van de patiëntûh. Prautokolle zèn daah diensbaah an, maah maugde ut gesprek dat gaat auvâh goede zorrage nie smorûh.

BBB wil dan auk dat rigareus geschrap wogt in allerlè bureijaukratiese systeme die d'r toe gelèd hebbe dat un verrepheigkunderge ongeveâh 40% van haah tèt besteid an papieâh en wat ein van de haufreideen is warom werrekemâhs de zorrage velatûh. Wè wille dat werreke IN de zorrage belangrèkâh wogt dan werreke AAN de zorrage.

Un deil van onze maatreigeile leivâht geld op, maah un deil kos op de kogte termèn meâh geld. Toch zulle we de kaumende 4 jaah motte investere in gezondheidszorrage en prievensie om in de toekomps jûis koste te kenne besparûh. Da's gezond vestand.

BBB wil werreke annut vebeitere van de gezondheidszorrage en dat zulle we doen vanût vieâh pèlâhs:

1. De basuszorrage mot dichbè beschikbaah zèn voâh iedereen
2. De regie op de zorrage komp te legge bè zorragepraufessiaunals en nie bè belèdsmakâhs of zorragevezeikeraahs
3. De zorrage mot weâh antrekkelijk wogde om in te werreke
4. Gezonde leifstèl en spogt voâh iedereen.

Pandemieën zauas de keraunakrisus hebbe graute gevollge voâh onze sameleiving. BBB vind ut belangrèk dat we lesse trekke ùit de anpak van de keraunakrisus, zaudat we bè un vollegende krisus nie dezellufde fâhte makûh.

Iedere dag BBBeter

Landbâh & Visserè

Voldoende voedsel út ège land

Voedselzeikâhhèd is voâh veil lande in de wereld elleke dag opnieuw un zorrage. Wè in Neidâhland hebbe de luxe kombinasie van un gematag zeiklimaat en un vruchbare delta. We zèn daahmei ein van de meis geschikte regiau's voâh voedselleprauduksie teâh wereld. We hebbe daahmei un verantwoordelijkhèd tot auvâh onze grenze hein. Dit zorrage ervoâh dat Neidâhland intâhnasjaunaal haug in anzien staat en onze landbâh- en visserèsektor van sterrek strategiese waahde is. BBB vind un sterreke agrariese en visserèsektor belangrèk. Voâh de voedselzeikâhhèd en bane, maah auk voâh de leifbaahhèd vannut platteland en de kusgemeenschappûh.

BBB vind ut belangrèk dat Neidâhland rûim ken voâhzien in haah ège voedselbehoefte, zaudat voedsel auk in de toekoms betaalbaah en beschikbaah blèf. We expogtere veil kennis, innovasie en praudukte waahmei we toegevoegde waahde kenne leiveûh. Teigelijkertèd impogtere we agrariese praudukte en voedingsmiddele die hieâh mindâh un natuâhlijke oâhsprong hebbûh. As handelsnasie vezeikere we ons doâh middel van impogt en expogt van voedselzeikâhhèd. Voâh onszelluf, maah auk voâh de lande direk om ons hein, met veil andach voâh dierenwelzèn en mejui.

Dit is de reije dat wè wille dat voedselzeikâhhèd en leifbaahhèd mei gan weige in veranderinge van rûimtegebrûik. Nâh werreke 600.000 mense in de Neidâhlandse agrariese sektor, wat beteikent dattâh 12 gezinne peâh boeâh/teilâh/tùindâh, direk of indirek ekaonomies afhankelijk zèn van deize sektor. Wè zien dat un leifbaah platteland draait om onze boere, telâhs, tùindâhs en vissâhs. Omdat zè zorrage voâh boere- natuâh, werrek, aktief zèn innut verenigingsleive of hun land teâh beschikking stelle voâh dorrepsfeistûh. Zondâh deize mense hebbe we gein karaktâhristiek landschap, bloemenkorso, visserèdage of trekkertrek meâh.

Dit beteikent auk dat ut Neidâhlandse landschap met mensehande ondâhhâhwe dient te wogdûh. BBB erkent ut belang vannut, daah waah maugelijk, versterreke van biaudivegsitèt. Dit doen we nie doâh nieuwe natuâhgebiede an te legge maah doâh flora en fâhna te behere in de jûiste antalle, wat auk somps beteikent dattâh gein plek is voâh un soâht. We versterreke de biaudivegsitèt auk doâh edukasie, vegroening van de omgeiving en beheâh doâh middel van de jach. Biaudivegsitèt is nie enkelt un zaak van natuâh- beheâhdâhs en landbâhwâhs, ut issun zaak voâh einiedâh die un verantwoordelijkhèd hep voâh un deil van de bùitâh- ùimte, dus auk in wèke, steije en dorrepûh.

BBB wil auk de naam 'visserè' terug innut ministerie van LNV. Dit wogt dus ministerie van Landbâh, Natuâhbelèd, Visserè en Voedsellekwalitèt, met ein ministâh annut roeâh. D'r komp wat BBB betref gein apagte ministâh meâh voâh Stikstof en Natuâh. Dit valt ondâh de ministâh van LNVV. BBB wil dat we auvâhstappe van Stikstofbelèd, naah Natuâhbelèd. De hùidege Stikstofwet, mot van tafel en we richte ons met un breide blik op natuâhbelèd, behâh van natuâh en heâhstel van natuâh waah dat naudag is. De lokdâhn vanweige de wurragende stikstofreigels die Neidâhland zichzelluf hep opgeleige, van agrariese ondâhnemâhs, infrastrukturele praujekte (o.a. anleg van weige) en bâh, mot zau snel maugelijk wogde beëindag. Ut ministerie van LNVV rich ze ège op behâh van alle eilemente vannut landschap en zorrage ervoâh dattâh auvâh 50 jaah nog steeds aahdappeile, groente, vleis of vis aupie bogt leggûh.

**Iedere dag
BBBeter**

Defensie

Midde in de wereld, vol daadkrach

We hebbe un antal decennia van ongekende vreide en vèlghèd genotûh. We hebbe as ut ware ut vreidesdividend vannut ènde van de Kâhwe Oorlog geïnd. Veile van ons zèn opgegroeid innun land van wèneg graute zorrage, waarin oâhlog iets was voâh videospelle en biauxkaupfillems. Hoewel de reijalitèt nâh laat zien dat vèlghèd en demokrasie nie vanzellufspreikend zèn. Ut wogt nie gratis of âhtaumasies gegeivûh.

De invasie van Oekraïne hep dùidelijk gemaak hoe belangrèk un bekwame krègsmach is voâh onze vèlghèd. We zulle in de toekomps berèd motte zèn Neidâhlandse en/of Westegse kerrenwaahde en/of grondgebied vèlag te stelle en te vededegûh. Dit doen we same met andere, allereâhs binne de NAVO en EU, maah we schuwe auk nie om op ège inisiatief de belange van Neidâhland te vededegûh. Dit laatste vraagt, naas samewerking met de NAVO-pagtnâhs, om un konstruktieve investering in de âhtaonomie en slagkrach van de krègsmach.

BBB vind dat we in Neidâhland un robuuste defensieoâhganisatie motte hebbe die zellufstandag maah auk in NAVO veband van beteikenis is. Daahbè hoâht voldoende financieâhring die konstruktief en voâhspelbaah is voâh de lange termèn. Un defensieoâhganisatie issun oâhganisatie van de lange adem, namelijk. Defensie mot in staat zèn om op de bestaande arbèdsmarrek talent an te trekkûh. Vanuit dit pepspektief vinde we ut belangrèk dat de krègsmach meâh zichbaah is innut land.

De afgelaupe 25 jaah istâh auvâh de geheile breidte flink gekogt op de krègsmach. De krimp van de defensie- oâhganisatie hep gelèd tot centralisatie en relatieve onzichbaahhèd. Nâh we weâh investere istâh de kans om regiaunale zichbaahhèd weâh vorrem te geivûh. Un sterreke regiaunale anwezighèd biedt de krègsmach de maugelijkhèd auk regiaunaal beteikenis te hebbe waah ut gaat om rampebestrèding en binnelandse vèlghèd. BBB gelauf innun krachtag praufessiauneil legâh dat wereldwèd inzetbaah is. Daahnaas istâh rûimte voâh un útgebrède en omvangrèke Natiaunale Reisâhve: teâh vedediging van Neidâhland, voâh rampebestrèding en as brugfunksie tusse de sameleiving en krègsmach.

Cybâh is ut nieuwe slagveld as ut ankomp op de lansvedediging. Steids meâh vorreme van oâhlog gebeure 'onzichbaah' of in 'in de clâhd', in toenemende mate zulle bûtelandse hackâhs pauginge doen ziekehûize, auvâhhèdsdienste, finansjeile instellinge, schaule of militaire installasies plat te leggûh. We motte berèd zèn te investere in technaologie en agtifical intelligece om de onzichbare krach te veâh- sterreke en de onzichbare drèginge ut hauf te biedûh.

BBB is trots op onze defensie- en vèlghèdsindustrie en hellep ze waah maugelijk om zau de belange van onze nasjaunale vèlghèd optimaal te bescherreme en daahmei ut Neidâhlandse bedrèfsleive goede kans te geivûh.

Veiterane vediene onze kollektieve waahdering, respek en naudzakelijke zorrage. Met de invoering van de Veiteranewet en ut Veiteranebeslùit zèn de eâhste stappe gezet om waahdering, respek en zorrage te boâhgûh.

**Iedere dag
BBBeter**

Vèlighèd

Vèlighèd voâh iedere wèk en dorrep Kriminalitèt mag nie laune

Un leifbaah Neidâhland vraagt om un vèlage rechtsstaat. De rechtsogde mot burragâhs de zeikâhhèd geive van un eâhlijke behandeling en un goed funktiaunerende rechtspraak en un auvâhhèd die burragâhs bescherremp teige vandalisme, kriminalitèt en ondâhmèning. De burragâh vewach un effektieve en maatschappelijk betrokke paulitiooâhganisatie en un zorragevuldag Aupebaah Ministerie dat werrek maak van opsporing en vevolleging van pegsaune en bedrève die de rechtsogde an hun laahs lappûh.

Inmiddels kent Neidâhland zauveil wette en reigels dat ut land annut vaslaupe is. De beroepsbevolleking is nie graut genoeg om deize allemaal na te leive en te handhavûh. En inmiddels werreke steeds meâh mense an de kontraule vannut primaire prauces terwèl daah onvoldoende mense in werrekûh. Ut ùitgangspunt dat de burragâh de wet behoâht te kenne, is zau langzamerhand ridikuul gewogdûh. Rechtegs kenne de hoeveilhèd zake nie meâh an. D'r mot rigâhreus geschrap gan wogde in de wette en reigels waahbè de desbetreffende ministâh ùitendelijk un knaup doâhhak wanneâh un beroepsgroep d'r zelluf nie ùit komp. De afgelaupe jare is gebleike dat dit naudzakelijk is.

De vèlighèdsdienste en de paulisie hebbe ut unieke mandaat in de rechtsstaat op te spore en te handhavûh. BBB vind dattâh meâh geïvesteâhd ken wogde om deize paulisie en vèlighèdsdienste dichtâh bè de burragâh brengûh. Dat vraagt meâh regiaunale inzet. De maatschappè is de laatste jare vehagt en waah de geüniforrumeâhde dienste de burragâh bescherreme, mag de rechtsogde de geüniforrumeâhde diens betâh bescherremûh. Deize bescherreming mot un wettelijk kadâh hebbe, maah auk op ut pegsaunlijke vlak veditene uniforrumpienste meâh andach en steun.

De brandweâh issun belangrèk ondâhdeil van de vèlighèdsoâhganisatie en deize is voâh de sameleiving enkelt betaalbaah wanneâh we de inzet van vrèwilligâhs maugelijk makûh. Doâh de einegietransisie hebbe we in Neidâhland te make met meâh eilektra, akku's en de opkoms van watâhstof. De rol van de brandweâh wogt dus belangrèkâh, zauwel bè ut voâhberède van bâhplanne as bè ut bestrède van kalamitètûh. Zeikâh in de dorrepe en regiau's vevulle veil brandweâhkorrepse naas un vèlighèdsfunksie, auk un sociale funksie voâh hun gemeinschap. Deize maatschappelijke betrokkehèd wille we versterrekûh.

Onze sameleiving wogt in toenemende mate ondâhmènd vanùit de drugskriminalitèt. Ut onvoldoende bestrède van hagtdrugsgebrûik in de steije lèd tot krimineile drugsnetwerreke op ut platteland. We staan voâh un harde anpak van geoâhganiseâhde (drugs)kriminalitèt om onze sameleiving vèligâh te make en krimineile netwerreke te bestrèdûh. Ut risiko op ondâhmèning, de ondâhwereld die de bauenwereld auvâhneimp, rechvaahdigt forse ingrepûh. Neidâhland zal gein narrekostaat wogdûh.

Strafmaat issun belangrèk instrument in de afschrikking van kriminalitèt enerzèds en andâhzèds un instrument om de sameleiving te bescherreme teige individue die ut met de wet en ut rech nie te nâh nemûh. Wat BBB betref, scherrepe we hieâh en daah de strafmaat an met de intensie meâh rech te doen an maatschappelijke waahdûh.

Iedere dag BBBeter

Betrâhbare auvâhhèd

De auvâhhèd istâh voâh de burragâhs en nie andâhsom

De effektivitèt van lansbestuâh is sterrek afhankelijk vannut vetrâhwe dat burragâhs in dat bestuâh hebbûh. We hebbe hieâh un behoâhlijke ùitdaging met elkaah. BBB hep un voâhkeuâh voâh un efficiënte auvâhhèd die ze ège rich op haah kerrentake en erkent dat de sameleiving nie maakbaah is. De auvâhhèd staat te dienste van haah burragâhs en nie andâhsom.

De auvâhhèd is van ons allemaal en ut vetrâhwe in de auvâhhèd wogt sterrek beïnvloed doâh de mate waarin we ons in de auvâhhèd heâhkennûh. Ut hebbe van dezellufde identitèt en dezellufde taal is essentieil om elkaah te kenne begrèpûh. BBB vind ut belangrèk dat iedereen un plaats bè de auvâhhèd ken inneime en dat daahdoâh iedereen ze ège auk heâhkent in de auvâhhèd.

Un leifbare sameleiving maak un auvâhhèd nie enkelt. Die wogt gemaak doâh de mense die erin waune, de auvâhhèd is slechts regisseuâh. Om die rol goed in te kenne vulle, motte mense in steije, regiau's, dorrepe en kerrene betrokke wogde in de voâhberèding en ùitvoering van belèd. Wat BBB betref mindâh centraal en meâh regiaunaal en dich bè de mensûh. Auk vanùit de regiau mot ut maugelijk zèn de wetgeving te initiëre of voâh te stellûh.

BBB vind dat de auvâhhèd die demokrasie mot versterreke doâh un vebreding en vedieping van de inspraak van burragâhs op laukaal nivo. Demokrasie is nie enkelt stemme, maah auk bèdrage doâh bè- voâhbeild ut deile van ervaring en ut geive van advies. Demokrasie vraagt om transparansie in beslùit- vorreming en dus un aupe auvâhhèd.

Goed bestuâh beteikent auk eivenwichtag bestuâh en eivenwichtige inzet van middelûh. De afgelaupe jare istâh in sommige regiau's heil veil geïvesteâhd en in andere heil wènag. BBB plèt ervoâh om dit belèd te verandere zaudat elleke regiau weâh telt. Daahbè hep de auvâhhèd aug voâh langjarige same- werreking agenda's tusse Rèk en regiau en neimp zè beilemminge in grensregiau's weg.

We leive innun rechstaat met un konstitutiauneile maunarchie en parlementaire demokrasie. De bescherre- ming van grondrechte staat an de basus van onze sameleiving en vorremp de basus voâh de rechtsogde. BBB wil meâh andach voâh ut boâhge van deize grondrechte en ut funktiaunere van de rechtsogde. BBB wil meâh respek voâh de schèding van de wetgeivende, ùitvoerende en de rechtspreikende mach. Ut goed funktiaunere van de Eâhste Kamâh en de Tweide Kamâh issun voâhwaahde voâh un goed funktiaunerende auvâhhèd en un betrâhbare ùitvoering van de rechtsogde. BBB wil de vebinding tusse burragâhs en par- lement vebeitere en de kontraulerende rol van de Tweide Kamâh en de Eâhste Kamâh versterrekûh.

BBB kies eindùidag voâh de sameleiving. Neidâhland bestaat nie enkel ùit individue en de staat, maah auk ùit gemeinschappe en un leivendag middeveld.

Iedere dag BBBeter

BOERBURGERBEWEGING.NL